

REDACȚIA

Arad, Str. Anlich (Adam)

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2 an fl. 5; pe 1/4 an fl. 2.50; pe 1 lună fl. 1

N-rii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Pentru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se întorc.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Str. Anlich (Adam)

INSERȚIUNALE

pe 1 linie: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 5 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare dată
câtine.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
la rate

Scrisori nerăscutate nu se
primesc

TRIBUNA POPORULUI

PUȚINĂ ISTORIE.

(L) Pasagiile, ce am reprodus ieri din broșura lui „Hungaricus“ ni se par de un interes așa de mare, încât ne vedem îndemnați să revenim. E vorba în broșura de însemnătatea ce o are statul ungar, atât în „monarhie“ și în al doilea rând în „tripla alianță“.

Cine a urmărit cu atenție evenimentele petrecute în ultimii ani și mai ales cine a cetit importante amintiri ale lui Bismarck, se va fi convins că în diferite vremuri, diferite state au căutat prietenia Ungurilor revoluționari, pentru a se folosi de ei contra Austriei. Nu însă cu intenția de a reduce marea împărăție la o putere de mâna a doua, ci numai pentru a putea ca ele înșile să se apropie, în ceea ce privește țara și importanța, de trepta unde se află Austria.

Astfel până la 1866 Bismarck a stat în legătură directă cu emigranții revoluționari maghiari.

Napoleon III. de la 1850 deja le promite tot ajutorul și deși prințul roșu, Jerome ar fi fost poate în stare să împingă pe francezi a îmboldi legiunea lui Klapka și pe Kossuth să lupte pentru proclamarea unui stat național maghiar în frunte cu Jerome ca rege, totuși atât Napoleon presidentul cât și Napoleon împăratul, cu toți bărbații de seamă ai Franciei nu s'au gândit niciodată să nimicească Austria, ci era de părerea unui mare diplomat: *dacă Austria n'ar exista, ar trebui inventată!*

Cât despre Italieni, s'au servit și ei de Unguri până și-au putut cuceri de la Austria provinciile locuite de Italieni, și au putut ajunge astfel și ei mare putere. De atunci încoace între cele două case domnitoare, între cele două monarhii există cea mai strânsă alianță, după cum alianța s'a încheiat și între Germania și Austro-Ungaria.

În vara anului 1866, după ce Bismarck bătuse pe Austrieci — și ar fi putut deci da lovitură de grație răsculând pe Unguri — ca să-i desmeticească pe emigranți, *nici nu mai avea să stea de vorbă cu ei*, Kossuth zadarnic stăruie pe lângă cancelarul de fer, acesta nu mai vrea nici să primească pe Irányi, ci trimite la el numai pe consilierul Kendell, ear' în scurtă vreme, după ce a trecut „furtuna francesă“ (căci Napoleon amenințase Prusia cu război și Prusienilor le era teamă că Austria să se alature Franciei, legiunea maghiară se disoalvă!) Bismarck nu mai avea nevoie de ea, căci mărturiseau însuși emigranții — *nici Bismarck nici Napoleon nu avea de gând să repună Austria, ci i-a folosit pe Unguri numai spre a manevra cu ei.*

Dacă acum se mai găsește Unguri care mărturisesc programul lui Kossuth și visează o independență absolută, întemeiată pe ruinele Austriei ori cel puțin slăbirea ei, aceasta e numai dovada că ei n'au învățat din pășanii nici nu înțeleg istoria.

Dacă până la încheierea triplei alianțe unele state puneau preț pe Unguri pentru-că se foloseau de ei să presioneze asupra Austriei, după încheierea alianței acesteia prețul li se acordă și crește în măsură ce ei pot să servească planului împăraților aliați pentru a susține cu orice preț pacea și a împedea ori ce conflagrațiune.

Din punctul acesta de vedere broșura lui „Hungaricus“ face un mare serviciu nu numai naționalităților din Ungaria, în favorul cărora serie cu atâta pricepere și căldură, dar' servește însuși triplei alianțe, atragând atenția factorilor sei competenți și peste tot, lumii germane, că stăpânitorii noștri zău, nu merită să fie măguliți din cale afară tare, cum a făcut-o și împăratul Germaniei, de oare-ce politica șovinistă inaugurată în statul ungar ține în continuă frământare majoritatea cetățenilor, pe naționalități, care dacă nu se manifestează mai șgotos și pentru-că pe d'oparte sunt liniștite din fire, pe de altă parte cu mijloace violente guvernul caută să înăbușe ori ce conștiință, să zadarnicească ori ce manifestare. Ceea-ce nu însemnează însă că explozivul nu se adună și nu arde pe infundate.

Cu broșura lui „Hungaricus“ însă presa maghiară nu se ocupă. Adevărurile cuprinse în ea sunt atât de evidente și isbitoare, că numai relevant, ar convinge poate chiar pe mulți Unguri. Da, dar' ce s'ar face atunci presa maghiară? Cum ar mai putea să terorizeze și să captiveze lumea ungurească surescitând sentimentul național până la șovinism și chiar până la paroxism? Cum înțindu-se cetitorii ei din lectură mai serioasă, n'ar mai putea gusta prosa neserioasă a presei maghiară, nu ar mai putea să liciteze, debitând câte nărozenia toate.

Rău face presa maghiară. Apucătura aceasta de ștruț are să se răsbune asupra însuși a poporului maghiar.

Tot așa de rău face însă și acea parte a presei române, care se pasionează de broșura privitoare la politica de naționalități alui Bánffy, broșura, care după părerea lui Széll e „o fabricație fără valoare“, ear' după părerea chiar a celor mai estremi șoviniști, a radicalilor de la „Magyarszag“, e produsul vre-unui „stréber“, a unui condeiu simbriaș care pentru plata falsifică în chipul cel mai tendențios!

Așa e însă la noi: politicieni cu pretenții de a mântui neamul de „trădători“ fac vuet nu pentru a arăta în Europa durerile ce suferim cu toții și primejdia continuă pentru pacificarea conviețuirii a popoarelor din stat din cauza politicii agresive a guvernelor ungurești, ei iau în serios, dau însemnătate unui pamflet, admitând că neamul românesc are căpetenii atât de păcătoase, încât în acțiunile și atitudinea lor politică s'au condus nu de dragostea către

patrie și neam, ci s'au „vândut“ unui Bánffy, s'au lăsat purtate de nas de un sbir pe cât de brutal, pe atât de bătăran.

Ce ironie a sorții și a cinstei patriotice! Ugron a fost ales alaltăeri cu unanimitate fără contra-candidat, deputat al cercului Șistea — Silvaniei, adevăc tocmai acolo, unde Bánffy fusese ales până a um în trei rânduri deputat, *tot cu unanimități*, ori „majorități zdrobitoare.“ Lucru știut, că Bánffy se contra nimeni altuia, ca față cu Ugron, nu s'a folosit mai nelndurat și mai cinic de „inteligenta coruptă și poporul slab“, pentru a nu lăsa pe Ugron să intre în Dieta la alegerile din 1896. Câte adrese de „Incredere și alinare nesdruncinabilă“ i trimiseră pașai ei credincioși lui alegătorii din Șimleu până chiar în ultimele zile ale domniei sale; și de câte ori nu i a asigurat el de dragostea sa! Ce dușasă era chiar și „epistoala“ — a la Pavel apostol către Corinteni — de pe urmă către ei, în care și dăduse demisia din mandat, silit fiind să o facă, deoarece fu pus cu cuget premeditat în arhivă.

Și eacă, într'o clipită, a două zi chiar după căderea lui, cum s'a schimbat acea „inteligenta“ și acel „popor“! Vorba vine numai: când a fost mai „coruptă“ și mai „slab“? — atunci oare când ține „neclintită“ la Bánffy, ori când alege cu unanimitate pe Ugron?

După părerea noastră nu s'au schimbat de loc, nici popor, nici inteligenta, dacă și primenesc convingerea mai iute și mai indiferent de cât haină. Dar părerea lui Ugron care o fi?

DIN AUSTRIA.

În cele de pe urmă două săptămâni, de când s'a deschis dieta Boemiei, s'au ivit unele șiptoame, care, deși slabe încă, totuși sunt de natură a deștepta oare-care prospecte, că contele Thun va pune la cale un fel de înțelegere între Cehi și Nemți, ear' prin aceasta a face posibilă convocarea și lucrarea parlamentului, pentru a realiza pactul pe cale „constituțională“, cum zic ai noștri heghemoni.

Întâiu și întâiu, Cehii din dietă au făcut până acum pe placul contelui: n'au pus pe tapet nici o chestiune politică ori națională ci se ocupă numai cu chestiuni economice și financiare. Conducătorul micuțului grup al Cehilor radicali din dietă, Dr. Baza, a cerat iscăliturile deputaților cehi-tinceri pentru rugarea de înaintat presidentului dietei, principale Lobkovič, ca acesta să declare, opt zile după deschiderea ei, pe deputații Nemți abștinenți ca lipsiți de mandate. Cei rugați i au zis, să se adreseze la presidentul clubului lor, Dr. Engel, ear' acesta a refuzat zicând, că nu poate face nimic fără consensul clubului; astfel că Dr. Baza a abștat dela pașul seu.

Membrii nemți ai mai multor institute autonome din Boemia, fie politice, administrative, ori financiare, cum este spre pildă supremul corp autonom așa zisul „comitet al țării“ (Landesrusschuss), sunt tot deodată referenți în dietă pentru ramurile lor de activitate; ei însă nu și-au dat demisiile din posturile lor, precum se întâmplă altă dată, în cas de abștinență a deputaților.

Drul Engel a ținut săptămâna trecută, într'o adunare politică din Karlin (suburbii a Pragei) o vorbire despre situația politică, în care, declarând că nu crede întru promulgarea unei legi despre limbi pe baza §-14 fără consimțământul deputaților cehi, precum se vestea, zise într'altale:

„Se poate, că guvernul va face încercare de a convoca o conferință a partidelor din parlament. Dacă se va întâmpla asta, noi desigur vom merge acolo“, ceea-ce altă dată refuzau a o face.

Unul din cei mai influenți deputați cehi în Reichsrath, economistul Dr. Fcrst, tot într'o adunare politică, a accentuat în vorbirea i, de două ori că „Austria (în-torsătura frasei permite a presupune, că a înțeles întreagă monarhia austro ungară. R. „Tr. P.“) trebuie să se transformeze într'o Elveție mare, unde toate popoarele ar putea să se desvoalte pe deplin libere în individualitatea lor etnică, unde toate laolaltă ar emula într'u propășirea culturală și economică pentru mărirea întregului“.

Adevăc principiul autonomiei naționale. Corespondentul din Viena al lui „P. Lloyd“, care până acum tot vestea numai lipsa de ori-ce prospecte de împăcare, scrie în numărul dela 25 Martie:

„Din mai multe simptoame se poate concluda, că dorul neastempărat de luptă și vesele speranțe de victorie ale Cehilor, pe care ei le așăau mai înainte cu ostentațiune, au făcut loc unei cumpăniri rece a tuturor eventualităților posibile și că și-au impus oare care rezervă“.

Pe urmă expune câteva aparițiuni, din care lucră el însuși, oficiosul, concluda, că „este speranță pentru o înțelegere între Cehi și Nemți“.

În sfârșit „Nár. Listy“, de vre o 3—4 zile a scăzut, fie și numai cu un singur grad ori două, vehemența grainului, când vorbesc despre o eventuală regulare a chestiunii limbilor printr'o lege ce s'ar aduce de către parlamentul vienez, fie ca prealabil chiar și pe baza §. 14

În tot cazul, contele Thun își cheștește toate forțele sale intelectuale și cel de pe urmă fir de răbdare, numai și numai pentru a se putea încheia pactul pe cale „constituțională“ în sensul Maghiarilor, adevăc să nu li se dea ansă heghemonilor noștri a face experiment cu „vama autonomă ungară“.

Urmările și aparițiunile ce isvoresc din politica de maghiarisare.

(Din broșura lui „Hungaricus“.)

Continuăm unde am întrerupt ieri:

„La prima vedere apare chiar lucru fără rost, când Maghiarii, pe de o parte, se opintesc a promova politica triplei alianțe afară prin fapte, ear' pe de alta, înăuntru urmează direcția, care trebuie să vatemă în mod simțitor interesele aceleși alianțe. Această contrazicere își găsește deslășirea în aceea, că bărbații de stat ai Ungariei se căleuzesc de gândul, ca pentru și pe terenul politicii externe trebuie să fie hotărtoare ideea maghiarisării.

Toate considerațiunile actualei politice de stat ungare și au isvorul și ținta lor în tendențele de maghiarisare; propășirea țării o promovează numai în măsură, în care ea conglăsuște cu heghemonia maghiarisării; interesele monarhiei întregi sunt luate

în seamă numai într'atâta, într'atâta, întru cât ea (monarchia) le oferă adăpost prețios pentru munca lor neconturbată de maghiarizare. Dacă Ungaria actuală este amic și aliată a Germaniei și a Italiei, și dacă ea este a se privi ca promovătoare a politicii de pace europeană, aparițiunea aceasta trebuie redusă la teama pe care o hrănesc cercurile maghiare, că între altfel de constelațiuni politice ar fi împedecați în tendințele lor maghiarizatoare. . . .

Autorul citează aici atât pe contele Andrassy tata, cât și scrisorile fiului său, reproduse din cartea acestuia apărută în 1897, enunțându-i, care confirmă expunerea de mai sus a lui Hungaricus. Pe urmă conținuă:

„Se poate ușor învedera, că motivele, cari au determinat pe Maghiari a se fiine la tripla alianță, sunt cu totul străine de ea, ba și mai mult: stau în contrast cu scopurile ei. Atât tripla alianță cât și Maghiarii voesc să vadă monarchia tare și puternică, dar motivele pentru aceasta sunt diferite la amândoi. Alianța ca atare urmărește unicul scop, ca Austro-Ungaria să poată, preîntimpina eventualele primejdii de răzbel în Europa. În ochii Maghiarilor și acest scop, nu-i vorbă, este dătător de direcție, dar totuși ei consideră ca lucru de căpetenie: a exploata această întărire, pentru a forța, sub scutul ei, caracterul național maghiar al statului de popoare ungar istoric. . . .

Maghiarii, dacă ei ar fi amici sinceri și adevărați ai triplei alianței, ar trebui să țină ferm la acest punct de vedere (desvoltarea unitară a forței armate a monarchiei R. „Tr. P.“), deoarece unitatea armatei este necesară condițiune indispensabilă tăriei sale. Dar Maghiarii poartă o adevărată luptă împotriva acestui principiu și încă în așa grad, în cât împăratul Francisc Iosif a trebuit să intervină de mai multe ori, spre a liniști mahnirea generalilor săi, cari hrănesc temeri față cu cuceririle naționale-maghiare în armată. . . .

Procedarea Maghiarilor învederează lămurit, că ei sunt la ori-ce moment gata a jertfi interese importante și vitale ale triplei alianțe, când e vorba de maghiarizare. . . .

Am mai arătat la alt loc, că în cercurile triplei alianțe se pune pond pe aceea, a determina România, a adera

și mai de aproape la politica statelor din centrul Europei. Lucrul acesta e și justificat în toate privințele, căci o privire pe harta Europei ajunge spre a judeca importanța unei astfel de alipiri. Poporul românesc s'a virit ca un zăvor la gurile Dunării, despărțind pe Slavii de mează-noapte de aciea din sud, în mod desăvârșit. Pe tronul acestui stat ce atât de repede se înalță, stat cu populație română, șede unul din cei mai harnici principii germani, care conduce destinele poporului și ale țării cu rară pătrundere, cu persistență neobosită și înțelepciunea bărbatului de stat.

Ar fi să admitem, că Ungaria ar trebui să-și dea toată aștința, a prețului pretenia statului vecin cu ea; căci Ungaria, având pe lătura-i o Românie dujmănoasă ei, ar fi descoperită cu privilegiul unei primejdii amenințătoare dinspre răsărit. Ea ar trebui să fie seamă nu numai de armata română cea dujmană, voinică în lupte și încoronată cu glorie războinică, ci ar trebui să pună în cumpănă, că într'un astfel de cas, Ardealul, această puternică fortăreață, cu bucurie s'ar folosi de privilegiu, pentru a scăpa de Ungaria maghiară cea urgisită!

DIN ROMANIA

Recepție.

În seara de 13/25 c. a avut loc la d-na și d. D. A. Sturdza, președintele consiliului, un prinz în onoarea misiunii germane, compusă din d. colonel Heintze de Krenski, comandantul regimentului I de artilerie al gardei, aghiotant al M. S. Impăratului Germaniei, și sublocotenentul Al. D. Sturdza.

Oaspeții d-nei și d-lui D. A. Sturdza au fost: d-na contesă și d. conte de Bray; d-na și d. general Anton Berendei, ministrul de război; d-na Maria I. Cantacuzino; d. conte de Linden, prim secrutar al legațiunii imperiale germane; d. Kiliani, consul general al Germaniei; d-na și d. maior Graçowski, aghiotant al M. S. Regelui; d-na și d. Carp; etc. etc.

După masă a urmat o strălucită recepțiune, la care au luat parte: corpul diplomatic, în complet; d-nii miniștri; membri ai parlamentului; înalta magistratură; ofițerii generali și superiori din granișoană; înalții funcționari ai Statului; și un mare număr de persoane din societatea bucureșteană.

D-șoara Lambert' o distinsă pianistă, a executat la piano mai multe buciți din Chopin, etc.

viață. Dar' deși întră îndrăzneț în siml lumii, nu vrea ca opera să-i fie o simplă copie; asupra ei trebuie să cază lumina propriului spirit al artistului:

Künstler, entrücke die Dinge der Welt
[ins Licht deines Geistes,
Auch dach Gemeine, doch so, wie es
[das Reine bedingt.

În sentința aceasta teoretică cu minează descripția unui tablou foarte lămuritor; el zice: De curând m'am trezit din somn și am pus mâna pe urciur; de asupra gurii lui se țesuse o pânză de paijin; supărat, am împins urciurul din întemplantă tocmai în lumina soarelui: în sute de mișcări îmi strălucii atunci apa. . . .

Dehmel este o fire, care voește să guste ori-ce plăcere, dar' care-i gata să se și consacre tuturor, să se împraștie, cum ar vrea și zice el, ca o sămânță și deodată cu mii de mâni, în tot universul. Acest credeu, spus îndată în cele două poezii din fruntea volumului, desvêlesc o armonizare sau cel puțin o pacnică vecinătate a unui hedonism tineresc cu un altruism rar.

Din capul locului găsim în Dehmel simburii ideilor pe care le va exprima mai târziu în Die Vollendung (Perfectia), o „cantată etică.“ În această cantată, în plăcerile și datoriile personificate se luptă pentru stăpânirea omului, apare și „spiritul omenirii“,

Infrângerea „neamurilor“.

Mișelia din Lipova. — Uneltiri rușinoase pe sate — Pașa Hamzea. — La judecată cu el! — Adunare de protestare.

Lipova, 27 Martie.

Steaua neamurilor a apus.

Clica mizerabilă a fost sfărmată chiar aici, în orașul nostru, unde ea se credea mai tare. Într'adevăr, la alegerea pentru Sinod întreg orașul nostru s'a sculat împotriva neamurilor, ear' protopopul numai așa a scăpat ca cu voturile toate să i-se arate, că lipovenii i-au făcut „pășusul“, că a disolvat Sinodul când a văzut sumedenia de popor ridicându-se încontra candidaturii lui Oct. Putici (cuserul protopopului). Aici toți ne-am grupat pe lângă dl Dr. I. Suciuc, care pe lângă luptele sale în congregație are dragostea noastră și pentru că e de ai noștri, aici născut și pentru-că încă de acum trei ani a început lupta împotriva „traficărilor“ neamurilor, cari la „Lipovana“ se poartă par'că ar fi în moșia (pe care nu o aul) la Rîșnov, de unde au venit peste noi lacustele astea.

Un pașă rău turcesc este sfânt pe lângă purtarea protei noastre Hamzea. Deja prin faptul, că s'a octroat Duminecă president al Sinodului, a supărat pe oameni. Cei mai aleși ziceau însă: „Lăsați să fie! Cel puțin — la fiecare vot va simți sulita în coastă; căci sute de voturi se vor da împotriva neamurilor!“ A refuzat apoi să primească bărbat de încredere pe unul dorit de noi toți, ci ca un pașă a numit el pe două slugi de ale sale. . . . Protestat'am atunci cu tărie, dar' el a urmat să dicteze în listă oameni pe cari nu-i vedea nimeni că ar fi la masa de votare. Un vifor de protestări.

Vezând, că nu va avea nici 5 voturi în Lipova, ear' că dl Dr. Suciuc va avea cel puțin 400, căci s'a adunat la biserică toată Româniimea, prota a disolvat Sinodul: a luat hărțile și a fugit acasă, ear' oamenii înjuratu-l'au ca pe un vam'ș și blăstămatu-l'au ca pe un fariseu.

Pe sate uneltirile și mai scandaloase. În urma poruncilor pașei din Lipova, preoții erau intimidati și au fost apoi de aciea (ca Delean și Hadan), cari ei înșiși intimidau, vorbind de pe amvon, că cine va vota cu Suciuc, n'are ce să mai caute la „Lipovana“ nici să și prelungească obligația, nici să ceară împrumut.

Cu toate acestea rezultatul pe cari l'am aflat până azi arată că și pe sate oamenii s'au ridicat în contra neamurilor.

La Șistaroveț dl Dr. Suciuc a avut 56 voturi, (neamurile 1), în Dorgoș 98 v. (Putici 22), în Chesinț 65, (Putici 14), în Cuveșd 47, (Putici 6), în Checheș 35 (Putici nimic!) Lalasiuț 43 (Putici 38), Chisidia 14 (P. 3.) Petriș 24 (P. 21).

Din alte comune nu avem încă rezultatul, fiind comunicația grea, din cauza vremii rele. Am auzit numai că la Hodog s'ar fi făcut falsificare (Nici nu se poate fără aceasta! Red) în favorul neamurilor.

Pentru a protesta cum trebuie și a face judecată publică, pe Duminecă vom convoca o adunare, unde se vor arăta toate fără de legile ce s'virșesc neamurile aceste numărtoase adusă din Ardeal înspre marea noastră nefericire și rușine a bisericii, căci numai de când avem protopop ca Voicu și Putici se întemplantă în Banat asemenea scandale.

Zice însă sfânta scriptură. „Cine cu sabie va umbla, de sabie va muri!“ și zicala română e: „Cine seamănă vânt, culege furtună!“

Sabia, care să rezeze capul hidrei cu șapte capete a neamurilor e scoasă: conștiința poporului! Furtuna, care-i repună, a început și ea Duminecă. Are să crească încă și să culece la pământ neamurile, ca astfel bagajul să plece! Ortodoxul.

Partea literară.

Academia Română.

Anul 1898—99.

Sesiunea generală a Academiei Române se va deschide în București Marți la 16/28 Martie ora 1 p. m.

Vom publica în alt raportul nostru despre deschidere, după care vom continua a informa pe cetitorii noștri în fie care număr despre toate lucrările mai de frunte.

De ocazdată lășăm să urmeze aici actuala organizație a Academiei, ca astfel publicul nostru să aibă înainte-și o oglindă a personalului și a împărțirii de acuma.

Din aceasta se vede, că sunt cinci locuri vacante. Doue în secțiunea literară (prin moartea lui G. Chișu și Ales. Roman); doue în secțiunea științelor (locul lui Ion Ghica), și două în secția istorică: în locul lui Al. Odobescu și Kalimak. Prin urmare în această sesiune au să se facă și alegeri de membri noi.

A Personalul delegațiunii.

Președinte al Academiei Române dl Poni P. Asesori (Vice-președinte) din secțiunea

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI“.

După o citire din Richard Dehmel

— Erlösungen, ediția 2, 1898 —

Richard Dehmel este unul dintre revoluționarii naturaliști ai literaturii moderne germane. Tragicomedia lui, Der Mitmensch, a produs furtuni de indignare în teatrul și critica din Lipsca. . . .

Totuși el este un nume, în jurul căruia atenția contemporanilor devine din zi în zi tot mai mare. Gândiri originale și o formă de meșter s'a găsit la el din capul locului; ear' un critic aderent al artei idealiste recunoaște, că numai uneori naturalismul lui devine urit. „El se cufundă bucuros în necercetate adâncimi sufletești“ — zice despre el și Carol Busse, un poet și critic, care adaugă însă că până acum această îndrăzneală nu i'a procurat multe mângăritare, ci mai multă murdărie.

Busse este nedrept.

Pe câte-va pagini din Erlösungen, Dehmel face mărturisiri estetice satisfăcătoare și pentru critici favorabili artei idealiste; d. e.

Künstler, die Welt ist bodenlos.

Wer kühn ist, schöpft aus tiefstem

Schooss.

Wer nicht versinkt dabei, ist gross.

Dehmel vrea să scoată la lumină din duhul vremii ce-i important, ce-i plin de

tocmai când oamenii s'îrșesc de spus vorbele tânguirii lor:

Vai, moartă-i credința noastră în dragostea cerului. Vai, în noi moare credința în mântuirea omului. Ah, când să va arăta mântuitorul?

Atunci apare „spiritul omenirii“ și zice:

Voi care trăind vă munciți cu gândul în adâncime, vedeți din ea înălțându-se mântuirea! Căci din adâncimile, în care vă înviriți, s'a făcut și a crescut și spiritul nostru; și tot spre adâncimile, cari l'au creat, se înclină cel pe care-l chemați. În botezul nevoii învățați cea mai mare poruncă a mântuirii: suferința, ce în zadar o blestemați, țese nesfârșita haină a vieții; numai cine bine-cuvântă chinul vieții, poate să se mântue, să fie vecinic. Căci atunci, când omul crede, că părăsit pere în valurile curăritoare ale inoelii și în vapăile oțălitoare ale durerii, atunci apare cel ce-l unește cu puterile universului, cel ce dă muncii lui trecătoare vecinică trăinicie, cel ce în creațiuni se arată creator, atunci apare sfințitul duh al amintirii.

Oamenii răspund:

„Auziți glasul de dojană al îndurătorului! Da, noi uitaserăm ținta, ținta, ce împacă și unește pe tot; timpul fericit al perfecției noastre. Dar un tată bun nu se mânie pe copiii rătăciți, ci iarăși arată, celui ce-o caută, calea; ascultați de bunul părinte!“

Aici vorbește Dehmel. Așa vorbește bărbatul care nu obosește a te îndemna să crezi în omenire, în om și în perfecția lui de-odată. Așa vorbește poetul, care însuși are rădăcini temeinice în studii de științe naturale și filosofice.

E lămurit că Dehmel închide ochii și inima credinței și că și caută zarea gândirii și simțirii sale în limitele omenirii și ale sorții ei și bune și rele.

Acest om va putea zice cu Terențiu, că nimic omenesc nu-i străin de sine. Și pe cât de puternic va cânta durerile și bucuriile străine, pe atât de sincer își va desvâli și inima sa toată.

Setos de iubire și de păcat, el vrea să producă flori și fructe din beșug. (vezi Erste Begierde și ca paralelă, Nachtgebet der Braut.) El nu caută numai plăcerea. La el găsim că este o trăsătură fundamentală aprecierea caldă și iubirea consecventă pentru tot ce produce, creează, și ce se produce fizicește ori psihicește, fie că într'un imn frumos (Frühlingsgebet) preamărește d. e. primăvara, care produce veselie și i aduce aminte că și în el este primăvară, fie că într'o nostimă viziune (Wahrheit und Leben) descrie, cum se neacă doi oameni, un bărbat și o femeie, cum tocmai în această clipită ea dă naștere unui copil, și marea înviforată se liniștește atunci și valurile saltă pe lângă țesera ființă și o leagănă și-o duc la mal. . . .

literară dl Ollănescu D. C. din secțiunea istorică dl Urechia V. A. din secțiunea științifică dl Fălcoianu St. secretar general pe 7 ani, 1898—1905) dl Sturdza D. A.

B. Personalul secțiunilor.

I. Secțiunea literară. Președinte dl Tocilescu Gr. G. (București). Vice-președinte dl Vulcan Iosif (Oradea Mare). Secretar (pe 7 ani 1897—1904) dl Quintescu N. (București). Membri dl Caragiani Ioan (Iasi), dl Hașdeu B. P. (București), dl Naum A. (Iasi), dl Negruzzi I. C. (București), dl Ollănescu D. C. (București), dl Sbierea Ioan (Cernăuți), — Loc vacant), — Loc vacant).

II. Secțiunea istorică. Președinte dl Ionescu N. (Iasi). Vice președinte dl Urechia V. A. (București). Secretar (pe 7 ani 1893—1900) dl Maniu Vasilie (București). Membri dl Babeș Vincențiu (Budapesta), dl Kalinderu I. (București), dl Marian S. Fl. (Suceva), dl Marienescu A. M. (Oradea-Mare), dl Moldovan I. M. (Blaș), dl Sturdza D. A. (București), dl Xenopol A. D. (Iasi). — Loc vacant), — Loc vacant).

III. Secțiunea științifică. Președinte dl Aurelian P. S. (București). Vice-președinte dl Felix dr. I. (București). Secretar (pe 7 ani 1893—1900) dl Ștefănescu Gr. (București). Membri dl Babeș dr. V. (București), dl Fălcoianu Sr. (București), dl Haret Sp. (București), dl Kretzulescu N. (București), dl Poni Petre (Iasi), dl Porcius Florian Rodna, dl Saligny Anghel (București), dl Teclu Nicolae (Viena), — Loc vacant).

C. Personalul comisiunilor.

I. Comisiunea permanentă a bibliotecii. Membri: dl Quintescu N., secretar al secțiunii literare, dl Maniu V., secretar al secțiunii istorice, dl Ștefănescu Gr. secretar al secțiunii științifice.

II. Membru conservator al colecțiunii numismatice: dl Sturdza D. A.

III. Comisiunea pentru cercetarea cărților împărite. Intrate la concurs pentru: Premiul Statului Eliade-Rădulescu, de 5000 lei, destinat celei mai bune cărți în limba română, cu conținut literar, dintre cele publicate de la 1 Noembrie 1896 până la 30 Octomvrie 1898.

Premiul Adamachi, de 5000 lei, destinat celei mai bune cărți în limba română cu cuprins moral de ori ce natură, apărută de la 1 Noembrie 1897 până la 31 Octomvrie 1898.

Premiul Năsturel-Herescu din seria B, de 4000 lei, destinat celei mai bune cărți în limba română, cu conținut de ori-ce natură printre cele publicate de la 1 Noembrie 1897 până la 31 octomvrie 1898.

Din secțiunea literară: dnii Sbierea I., Tocilescu Gr. G., Vulcan I.

Din secțiunea istorică: dnii Ionescu N., Urechia V. A., Xenopol A. D.

Din secțiunea științifică: dnii Aurelian P. S., Babeș Dr. V., Poni P.

IV. Comisiunea pentru cercetarea lucrărilor intrate la concursul Premiului Statului Lazar, de 5000 lei, pentru 1899, care se va decerne celei mai bune lucrări asupra subiectului: „Studiu hidrografic complet al unuia din următoarele riuri: Jiul, Oltul, Argeșul, Ialomița, Siretul“. Dnii Haret Sp., Saligny A., Ștefănescu Gr.

V. Comisiunea pentru cercetarea lucrărilor intrate la concursul Premiului Adamachi, de 5000 lei, pentru 1899, care se va decerne celei mai bune lucrări despre: „Biserica creștină ortodoxă din România și influența ei morală în evoluțiunea culturală a țării române dela începutul secolului nostru până la 1891“. Dnii Babeș V., Kalinderu I., Marian S. Fl.

VI. Comisiunea pentru cercetarea lucrărilor intrate la concursul Premiului Neuschotz, de 2000 lei, dimpreună cu procentele acestui fond până la acordarea premiului, pentru 1899, care se va decerne celei mai bune lucrări asupra subiectului: „Compendiu istoric asupra dezvoltării industriale la România până în 1875“. Dnii Aurelian P. S., Poni P., Urechia V. A.

VII. Comisiunea pentru cercetarea lucrărilor intrate la concursul Premiului Alecsandru Bodescu, de 1500 lei, pentru 1899, care se va decerne celei mai bune lucrări asupra subiectului: „Cercetări istorice asupra orașelor Chilia și Cetatea-Albă“. Dnii Hașdeu B. P., Tocilescu Gr. G., Xenopol A. D.

VIII. Comisiunea financiară: dnii Babeș V., Haret Sp., Ștefănescu Gr.

IX. Comisiunea fundațiunii Adamachi: dnii Haret Sp., Poni P., Sturdza D. A.

X. Comisiunea fundațiunii Ottotelesanu: dnii Kalinderu I., Negruzzi I., Sturdza D. A., Urechia V. A.

XI. Comisiunea pentru împărțirea gratuită a cărților didactice și religioase din fondurile Ioan Fătu și Ioan Scorțeanu: dnii Aurelian P. S., Sturdza D. A., Ștefănescu Gr.

XII. Comisiunea pentru pregătirea punerii în executare a dispozițiilor testamentului Ioan Agarici: dnii Aurelian P. S., Ionescu N., Tocilescu Gr. G.

XIII. Comisiunea Dicționarului: dnii Kalinderu I., Maiorescu T., Quintescu N., Sturdza D. A., Tocilescu G. G.

(Va urma)

NOUȚĂȚI

Arad, 27 Martie a. 1899.

„Cursul cel nou“ — oare? Sub Bănyfy pașa căpitanul suprem polițienesc din Budapesta, Rudnay, de două ori o respins cererea socialiștilor de a putea ține congrese. După prăbușirea pașalei, socialiștii din nou au înaintat cererea și — au căpătat permisiunea astfel că primul congres al socialiștilor internaționali se va ține în zilele de 2 și 3 Aprilie n., ear' după el vor ține un altul socialiștii agrari, adevă muncitorii agricoli.

La Adunarea generală a institutului de credit și economii „Mureșanul“ de M. Radna s'a ținut Luni, în 14/27 l. c. luând parte 47 acționari, cari reprezintă 245 acții cu 128 voturi. Adunarea a decurs în cea mai frumoasă ordine. În comitetul de supraveghiere s'au ales dnii: Sava Raicu, Isaia Monța, Aurel Micu, Gregorie Marienescu și Dr. Alex. Marta. La postul de director executiv s'a ales pe viață și cu totalitatea voturilor dl Ioan Tuducescu, care prin tactul seu și prin diligența extraordinară, ce a desvoltat-o și până-acuma în conducerea afacerilor institutului, a meritat cu drept încrederea generală.

Notăm, că acționarii institutului „Mureșanul“ au fost deplin mulțumiți cu profitul net de 1801 fl. 96 cr. al l-ului an de gestiune și nu numai că n'au insistat pe lângă dividende și tantieme mari pentru viitor, ci din contră au dat expresiune dorinței lor, că direcțiunea și în viitor să continue pe calea apreată: a ține poporațiunii credit posibil mai puțin și a eloca capitalele institutului solid și pe lângă o deservită siguranță.

Dorim noului institut viitor splendid, ear' conducătorii sei fie încredințați, că în greaua lor luptă pentru introducerea moralei și pe acest teren de muncă, au cu dinșii simpatia tuturor oamenilor de bine.

„Pasere urită“, zic patrioții pajurei împărătești a vulturului cu două capete. Zilele astea s'au năpustit asupra celei înfipse pe turnul casei orașului din Sopron, care se află acolo dela 1681, pusă întru amintirea eliberării Ungariei de Turci. Patrioții din Sopron, încurajați și spriginiți prin presă, ridică pietrele pentru a dobori „pasărea urită“, dar n'au isbutit până acum, căci Nemții nepatrioțici de acolo nu vroesc să o lase, deocamdată așa dar: puținică răbdare.

Anunț. Atragem atențiunea on. public ce titor asupra inseratului dlui Al. Perian, care, recunoscut și de străini, ca primul

croitor de cavalier din Oravița, ofere cele mai mari garanțe atât prin croiala sa escelentă, cât și prin prețuri foarte solide.

Privite prin prismă națională, aceste aptitudini îl învredniceasc de sprijinul Românilor de bine.

Italieni la polul nordic. Din Roma se scrie, că regele Umberto a dat 800,000 lire, ear prințul de Neapole 50,000 lire pentru acoperirea cheltuelilor expediției la polul nordic, ce vrea s'o facă prințul de Abruzzo, și cari cheltueli fac suma de 4 milioane lire. Părechia moștenitoare italiană și prințul de Aosta vor însoți pe prințul de Abruzzo până în Norvegia.

Săpături în Egipt. Cu cât vremea înaintează, cu atât mai multă lumină cade, din timp în timp, asupra trecutului. Mai ales Francezii, decând au pus la cale săpături în Egipt, 1895, au făptuit adevărate minuni în descoperirea anticităților egiptiene. Savanții Legrin și Burian, din pomenitul an lucrează la descoperirea de lăcașuri religioase și de palaturi faraonice lângă Karnak și Luxore. Până acum s'a descoperit lăcașul dumnezeesc al lui Ramzes III, cu saloane subterane, cu colonade și eale de sfinxuri, 40 înalte, dinaintea bisericii. Cea mai apropiată inscripțiune de timpurile noastre datează din anul 960 înainte de nașterea lui Isus. Că aceste rămășițe neprețuite ale vechei civilizațiuni egiptene s'au păstrat, este meritul Nilului, căci el le-a acoperit pe deplin cu nămolurile sale.

Corabia spărgătoare de ghiață. Doi admirali ruși au inventat și construit o astfel de corabie vapor, care poate pluti printre ghițari de mare de câte 2—3 metri grosime ca și pe apă, cu înțeață nu cu mult mai mică, de cât una, care n'are a învinge aceste pedici. Corabia spărgător îndeplinește munca foarte ușor, la nevoie, ba spre înlesnire, stropește apă fiartă de deșeptul ghiței. După ea, apoi poate pluti neagenată ori-ce altă corabie. Mai săptămăna trecută, un spărgător d'acestia a netezit drumul din marea largă finlandeză până la portul Kronstadt.

ULTIME ȘTIRI

Rusificarea Finlandei.

Petersburg, 27 Martie.

După ce au fost scurtate mai multe drepturi autonome ale Finlandei privitor la limba și la armată, ministrul de interne a orânduit acum, ca și mărcile postale finlandeze, folosite până acum, să fie scoase cu totul din circulație și înlocuite prin cele rusești.

Acest sfînt respect de creațiune este istoric și al altor poezii, care se ocupă cu familia și copii, d. e. frumoasele cântece de leagăn Wiegenslied, Die Frau und Mutter (Cântec de leagăn, Femea și mama), apoi Vierter Klasse (În clasa a patra), în care descrie moartea unui copil înainte de a se imbarca cu părinții pentru America, Zu eng (Prea strîmt) cu un subiect analog, etc. Această notă este tocmai opusă cunoștințelor la noi „instinct atât de van...“

Dintre poeziile, ce se ocupă cu conflicte tragice din viața familiară, câte-va sunt foarte frumoase. Die Seemannsfrau (teama marinarului) este scrisă după un cântec popular francez, dar ea tradează predilecțiile poetului: în opt strofe de câte-va versuri dată povestea lui Enoch Arden! Balada Die Busse (Ispășirea) descrie puternic închinarea contelui Richard, care-și ucisese soția infidelă.

Și pentru ca să fie și mai lămurit cum înțelege acest poet iubirea de femeie, mai citim un alt poem (Jurământul cununie), în care el îi spune femeii, că el îi este ei — Dumnezeu, și ea lui — lumea lumii ei, sufletul Dumnezeului ei!

Când Dehmel vorbește astfel de Dumnezeu, el face numai o figură poetică; senințele vechi al vorbei numai trăește în el:

este o poveste ca și creațiunea lui continuă.

Denn das Alles, Kinder, Alles
Was die Erde schöner macht,
Ist von lieben, guten, klugen
Menschen langsam ausgedacht.

Un astfel de om a fost pentru Dehmel și Cristos, „un bărbat în haine de cerșitor“, care avoit „să mângăie tot sērmanul său neam“ (Gothsemene). Cristos îl preocupă des pe Dehmel; căud Auf dem Dorfweg (Pe drumul către sat) vede un cerșitor plângând de răutatea lumii tinerești, i-se pare, că vede pe Isus din Nazaret; de iubirea și pacea propovăduită de acesta, i-se face dor în Weihnachtsglocken.

(În regiunile etice unde găsim multe rădăcini de ale creațiilor lui Dehmel, creștinismul, precum vedem, are un loc, în care numai miraculosul nu intră. Când totuși îi convinge să se folosească de miracol, el ne dă de regulă visuri; poetul visează de Prometeu, de Apollo, de Paris și cele trei zeițe, de Moarte etc. Dar' haina visului este pusă pe idei, la care poetul ține mult, idei privitoare la artă, la iubire, la iubirea de aproapeși ș. a.)

Tot ce vede, tot ce ascultă în astă lume mare și mic, are pentru Dehmel un rost, o

importanță. Vezi d. e. versurile din Morgensandacht:

...hier am Waldrand hingestreckt,
Will ich Dich; Natur, belauschen.

...oh Natur! was soll mein Stam-
[meln,
seh' ich all das Dich verknüpfen,
wie es mir ins Innre dringt,
all das Grosse, all das Kleine,
wie 's mit mir zusammenklingt
in das übermächtig Eine!

La natură el vine cu sentimentul omului, ce n'a găsit în ea originea, ce i cuprins de o conștiință științifică, și simte în același timp inima bătând de tot ce 'n lume poate s'o miste; este armonie, între poet și fire nu-s contraste; poetul ascultă și spune ce pricepe, multul, ce-l pricepe...

Cine-i așa, nu-i poet pentru mulțime; e natural să nu fie.

Dar' cine, impresionat de firea din care eu am desvilit aici numai câteva părți, a zis, că Dehmel e filosof mai întâiu și că el caută chipuri plastice pentru ideile, la care-l conduce gândirea teoretică, a greșit. Aceasta nu-i puțin, nu-i vorbă; ea-ți cere atențiune, une-ori chiar multă atențiune, mai ales, că și stilul, în care se îmbracă este foarte condensat cu munca conștiinței; zice doar' poetul însuși:

Mensch, was dir leicht fällt, das nimm schwer. Natur giebt viel; entnimm ihr mehr!

Dar' nu-i mai puțin adevărat, că Dehmel are producții de o sugestiune foarte înlesnită și, că el poate exprima în cele mai lămurite tablouri nuanțele cele mai fine ale simțirii, ca d. e. în Erwachen, una din cele mai frumoase poezii, în care se descrie trezirea dragostei de inimă de fecioară — poesia aceasta este un mărghăritar fără filosofie și cu tandafiri — apoi ca în Leises, Lied, Waldseligkeit, Blick ins Licht, și altele și altele.

Cine citește aceste versuri simte îndată, că ele se află pe o linie ce se scoboară tocmai de la Goethe.

Te cuprinde ce-i drept mirarea, când vezi că în două-trei cazuri, Dehmel susține și în ediția a doua (revisuită) câteva poezii nedemne de linia, în care stă el, (cum este Den Mückeholden), dar' puținul său nu trebuie să ne puie pe gânduri. R. M. Werner are dreptate, când zice, că Dehmel nu ne-a dat încă toată măsura talentului seu și că mai ales el trebuie urmărit cu dragoste și curiozitate în viitoarele-i opere. Adaog, că Dehmel este născut în 1863 și că trăiește în Berlin.

G. Bogdan-Druică.

Editor: Aurel Popovici-Harabau
Redactor responsabil: Ioan Popovici-Harabau.

Biblioteca Noastră

Apare în Caransebeș.

Director: E. Hodoș.

Au apărut:

Nr. 1 S. S. Secula, Realități și Vișări,

Nr. 2. Iosif Bălan, Iancu de Hunyad.

Nr. 3—3. G. Coșbuc, Versuri și Proză.

Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, Fabule alese.

Nr. 6. N. Macovișteanu, Dela Sat, piesă teatrală pentru popor,

Nr. 7. Zotti Hodoș, Intocmai! comedie franceză.

Nr. 8—9. O. G. Lecca, Istoria Țiganilor.

Nr. 10. E. Hodoș, Convorbiri Pedagogice.

Nr. 11—12. E. Hodoș, Căntece Bănățene.

Nr. 13. E. Hodoș, Căntece Cătănestești, cu portr. lui T. Doda.

Nr. 14. G. Crăciunescu, Copii de găsit, snoave.

Nr. 15—17. Ios. Bălan, Numiri de localități.

Nr. 18—22. Zotti Hodoș, Poftă bună! Carte de bucate.

Nr. 23. Cercetări din Istoria Românilor bănățeni de P. Drăgălină.

Partea I. Istoria Banatului Severin până la lupta de la Mohács.

P. II. Severinul sub principii Transilvaniei până la căderea sa în mâinile Turcilor (1658).

P. III. Resboaiele între Austria și Turcia pentru eliberarea Severinului

P. IV. Inființarea regimentului va-

laho-illiric, mai târziu romano-banatic nr. 13. (1767—1872),

Părțile au să apară pe rând. Cei ce doresc să li-se trimită, sunt invitați a ne înștiința, ca să știm câte exemplare să tipărim. Volumele se plătesc numai după-ce au apărut. Direcția.

Cea mai nouă, cea mai bună și cea mai ieftină

Carte de bucate

A apărut în „Biblioteca noastră“

Poftă bună!

Carte de bucate de Zotti Hodoș atragem atențiunea cetitorilor asupra acestei cărți, care conține sub 420 de numere, peste 600 de rețete și anume cele mai bune rețete din bucătăria practică și moderna. Această carte să poate întrebuița în orice gospodărie românească. Partea cuprinde atât rețetele bucatelor celor mai simple cât și rețete de bucate mai complicate; și adică: Supe, Ciorbe, arsiete postate, rosoluri, aspiciuri, galantine, fripturi naționale și franțuzești, torte, parfouri înghețate, ceaiuri, licheruri etc. etc.

Prețul 70 cr. plus porto 5 cr. se afla de vinzare la Dna Zotti Hodoș. Caransebeș.

„Revista ilustrată“ în nrul 1 din anul al doilea are următorul bogat sumar:

După legea cea mai înaltă. O istorie de C. E. Franzos, Cântec. Poezie de G. Coșbuc. Ornatele (Odajdele) preoților idolatri. Tipuri de S. P. Simonu Când te ved. Poezie de Nițu Din propria ei putere. Novela de G. Simu.

„Moda Ilustrată“. Redacția și admistrația: Strada Sărindar Nr. 11 în București.

Apare în fiecare Sămbătă.

A apărut Nr. 7 din 13 Februarie. Odată cu numărul acesta se imparte un supliment gratuit, care reprezintă un tipar croit de foi noi, fără cusătură îndărăt și cu nasturi în părți în mărime naturală.

Cuprinsul acestui număr e variat și interesant atât în ceea ce privește moda cât și partea literară și lucrul de mână. Se continuă publicarea romanului „Oroberta“ de Leon Barra-cand.

Prețul abonamentului la „Moda Ilustrată“.

Un an în țară. Lei 10—	în străinătate. Lei 13.—
Sase luni 5— 6.50
Trei luni 3— 3.50

Avis important.

Corerile de abonament trebuie însoțite de un mandat poștal sau de valoarea abonamentului în mărci poștale.

Călințarul Minervei

Cel mai valoros și mai frumos calendar din câte au apărut până acum în limba rom.

Intreg cuprinsul e original.

Cele mai minunate ilustrațiuni ce au ieșit din atelier tip. românesc.

Multe din ele reprezintă localități și porturi din Ungaria și Transilvania.

Călințarul acesta apărut în tipografia Minerva din București e atât de bogat în cuprins atât de frumos în cât ar fi o pagubă pentru preoții, învățătorii, notarii, avocații, medicii și toți inteligenții români. Dacă nu s'ar cumpăra acest călințar pe 1899.

Prețul 90 cr. trimis franco.

Se poate cumpăra dela Administrațiunea „Trib. Poporului“.

ALEXA PERIAN,

primul croitor de haine pentru gavaleri în Oravița.

Își recomandă

309 1—1

Atelierul seu bogat asortat

cu cele mai fine și moderne postavuri englezești.

Confecționează și reverenți pentru preoți în tot fașonul.

Prețuri de tot moderate.

Se primesc comande pentru următoarele lucruri:

Circulare și prețuri-curente
NOTE
OPURI ȘI BROȘURI

Strada Aulich Nr. 1.

Tipografia „Tribuna Poporului“, A. P. Barcianu Arad

Strada Aulich Nr. 1.

Diferite tipărituri pentru bănci
PLICURI

Invitări, cărți de vizită, anunțuri funebre

Prețuri foarte moderate.

Ori-ce comande se efectuează prompt.